Ч. 62 Четверъ 18 (30) марта 1893. Рокъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, двері 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вольнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поєдиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поєдиноке число 3 к.

Справы краєвѣ.

(Регуляція рѣки Лôмницѣ.)

Въ наслѣдокъ соймовои ухвалы зъ жовтня 1882 р. въ справѣ регуляціѣ несплавныхъ рѣкъ, заявило Міністерство справъ внутрѣшныхъ, що готово зъ фонду на будôвлѣ воднѣ давати запомоги на цѣлковиту регуляцію згаданыхъ рѣкъ, значить: платити вôдъ 33 до 40 проц. коштôвъ будовы. Досп таку запомогу удѣлювано лишь деколи.

Пôсля повысшого рѣшеня Міністерства справъ внутрѣшныхъ выконало Намѣстництво при $33\frac{1}{3}\%$ участи краю и интересованыхъ сторôнъ вôдъ року 1884 цѣлый рядъ льокальныхъ рѣкъ, переважно доплывôвъ Вислы, а по части й доплывôвъ Днѣстра (Стрыя, Свѣчи зъ Сусилемъ и Бистрицѣ). До тыхъ гôрскихъ доплывôвъ Днѣстра, котрѣ найбôльшу шкоду роблять тымъ, що замулюють и заливають прибережнѣ грунты, належить рѣка Лôмниця. Въ наслѣдокъ численныхъ петицій, вношеныхъ до Сойму, Выдѣлъ краєвый запроєктувавъ ще въ р. 1888 частинну регуляцію єѣ пôдъ Хотимомъ и Пôдмихайлемъ.

Хочь Намѣстництво пôсля ухвалы соймовои зъ жовтня 1882, заявило ся за выконанємъ тои регуляціѣ, котрои кошты обчислено на 16.300 зр., а Соймъ ухваливъ въ буджетахъ р. 1891 и 1892 титуломъ двохъ першихъ ратъ $33\frac{1}{3}$ прц. краєвои запомоги, дотацію въ сумѣ 3000 зр., то таки годѣ було взятись до роботы, бо Міністерство справъ внутрѣшныхъ вôдмовило удѣленя запомоги зъ дотаціѣ державнои на воднѣ будôвлѣ.

Намѣстництво подало повысше рѣшенє міністеріяльне Выдѣлови краєвому до вѣдомости и заявило, що запомогу въ сумѣ 2500 зр., признану перше на регуляційнѣ будôвлѣ на Лôмници для охороны загроженого руиною Перегиньска, удѣлило лише выимково зъ огляду на грôзну небезпечнôсть для обороны великого села, котрому незвычайно грозила руина посѣлостей.

Однакъ Выдѣлъ краєвый постановивъ вôдкликатись знову у тôй справѣ до Міністерства справъ внутрѣшныхъ, а то посредствомъ п. Міністра Залєского. Въ меморіялѣ, написанôмъ до п. Міністра Залєского, зазначивъ Выдѣлъ краєвый, що теперѣшна вôдмова Міністерства справъ внутрѣшныхъ не годить ся зъ основныхъ рѣшенємъ тогожь Міністерства, тымъ бôльше, що пôсля справозданя техничного департаменту Намѣстництва що-до генерального проєкту регуляціѣ галицкихъ рѣкъ, сплавъ дерева на рѣцѣ Лôмници вôдбуває ся въ значныхъ розмѣрахъ и саме длятого регуляція Лôмницѣ повинна числити на бôльшу запомогу зъ державного фонду на будôвлѣ воднѣ.

Длятого просивъ Выдѣлъ краєвый п. Міністра, щобы постаравъ ся у Міністерства справъ внутрѣшныхъ о дозвôлъ, щобы Намѣстництво могло перевести мѣсцеву регуляцію Лôмницѣ пôдъ Хотимомъ и Пôдмихайлемъ при $33\frac{1}{3}\%$-овôй запомозѣ зъ державного фонду на воднѣ будôвлѣ.

Для умотивованя свого жаданя крôмъ того зазначивъ ще Выдѣлъ краєвый, що частинну регуляцію тоижь рѣки пôдъ Перегиньскомъ, котра була запроєктована въ р. 1888 рôвночасно зъ регуляцією простору пôдъ Хотимомъ и Пôдмихайлемъ, вже Намѣстництво зарядило при помочи згаданого фонду.

Зъ рускихъ товариствъ.

— Станіславôвска філія „Просвѣты“ устроила для своихъ членôвъ зборы въ суботу 25 с. м., на котрыхъ почтила память 32 роковинъ смерти Тараса. Непогода на дворѣ була велика, снѣгъ зъ дощомъ падавъ третій день зъ ряду, а все-таки се не вôдстрашило тямучихъ нашихъ патріотôвъ-селянъ вôдъ участи въ зборахъ и явило ся ихъ поважне число. Було такожь досыть интелігенціѣ. Популярный описъ житя Тараса заинявъ незвычайно селянъ, але й бувъ представленый проф. К. приступно и зрозумѣло, а зазывъ, що именно селяне повиннѣ носити глубоко въ своихъ серцяхъ память того великого мученика за ихъ добро и волю, зробивъ велике враженє на присутныхъ. До сего обходу причинивъ ся головно п. Полотнюкъ, пѣвець катедральный, котрый вôдспѣвавъ зъ своимъ мѣшанымъ хоромъ, зложенымъ зъ дѣтей селяньскихъ зъ Кнѣгинина и ученикôвъ своєѣ школы, пять пѣсень дуже удачно и гарно. Малый хлопчина зъ Ямпицѣ декламувавъ двѣ поезіѣ Шевченкови зъ добрымъ вôддапємъ и зрозумѣнємъ рѣчи, а вжежь „Наймичка“, вôдчитана п. Г., була выслухана зъ такимъ великимъ зацѣкавленємъ и зъ такою напруженою увагою, що сего годѣ коли-небудь побачити. При нагодѣ тыхъ зборôвъ дававъ присутнымъ информаціѣ въ справахъ судовыхъ дръ Б., въ справахъ „Днѣстра“ п. Г., а о. А. закôнчивъ зборы, дякуючи за участь и запрошуючи на слѣдуючѣ выклады по Великодныхъ святахъ. Треба признати, що селяньство горне ся зъ повнымъ довѣрємъ до філіѣ, що умѣє оцѣнити працю старшихъ бра-

---

4)

Звычай и мода.

(Дальше).

Дуже розпиренымъ звычаємъ повитаня есть такожь давати и приймати дарунки и памятки. На самоаньскихъ островахъ повитали мѣсцевѣ жителѣ Кука въ той способъ, що насамперѣдъ вывѣсили бѣлу хоругову на знакъ мира, а вôдтакъ першѣ зъ тыхъ, що выйшли на стрѣчу, принесли трохи галузя зъ перцьового куща и кинули въ човно, закимъ до него вступили. На Новыхъ Гібрідахъ подавали тамошнѣ жителѣ чужинцямъ галузки, а самѣ зливали собѣ голову водою. Подôбный звычай есть ще до нинѣ въ Ново-Гвінейскôмъ заливѣ. На берѣгъ приводять пса, ловлять єго за заднѣ ноги и розбивають єму голову объ стѣну лодки; рôвночасно приносять пальмове галузє, котрымъ вымахують и дають єго въ дарунку, а наконець поливають собѣ голову морскою водою. У племени Маруцôвъ въ полудневôй Африцѣ есть знову звычай, що по першихъ церемоніяльныхъ словахъ здôймає господарь коробку, що висить єму на мотузку на шиѣ або при поясѣ, и дає єѣ гостеви. Подôбный звычай есть и у декотрыхъ цивілізованыхъ народôвъ въ Европѣ. Майже всюды есть теперь звычай витати гостя, коли вôнъ мужчина, тымъ, що подає ся єму цигаро або бодай папѣроску. На Всходѣ, головно въ Румуніи, Туреччинѣ и Греціи а такожь и у насъ на Буковинѣ есть той звычай, що витають гостя солодощами — шербетомъ або конфітурами, до котрыхъ подають воду. У декотрыхъ племенъ азійскихъ, котрѣ жують всѣлякого рода ростины, есть звычай, що коли стрѣтять ся два знакомѣ, то кождый зъ нихъ выймає собѣ зъ рота свою „мачку“ и дає єѣ другому. На декотрыхъ грецкихъ островахъ есть звычай приносити гостеви на привѣтъ поросятко. Т. Байтъ такъ описує сей звычай: Господарь внѣсъ поросятко до хаты, поклонивъ ся, положивъ менѣ єго коло нôгъ и такъ вôдозвавъ ся: „Приношу вамъ поросятко, таке червоне якъ вашъ вусъ.“ Коли побачивъ, що я здивувавъ ся такимъ невѣрнымъ порôвнанємъ барвы мого вуса, пояснивъ менѣ, що то есть такій звычай при повитаню гостя, котрый зайде до хаты.

II.

Здає ся, якъ колибъ щирôсть, отвертôсть и природнôсть въ звычаяхъ и обычаяхъ теперь чимъ разъ бôльше упадала и щезала; на ихъ мѣсце приходить поверховнôсть — товариска оглада. Мы „цивілізуємо ся“, та на жаль въ тôй новочаснôй цивілізаціи попадаємо въ другу скрайнôсть: скидаємо зъ себе грязь давнѣйшои темноты и грубости обычаѣвъ, а закладаємо собѣ позолоченѣ пута поверховнои формы и стаємось зъ вышуканою чемностію нечемными, та въ солодкѣ слова убираємо найпоганѣйше фарисейство. Гляньмо н. пр. на такого париского сальоновця, що витає ся зъ дамами въ сальонѣ пôсля всякои формы товарискои оглады: зложить ся вôдъ разу якъ ножикъ въ двоє, якъ колибъ переломивъ ся по серединѣ, склонить ся головою ажь по поясъ, а руки якъ двѣ мертвѣ причѣпки нѣбы самѣ вôдъ себе повиснуть ажь до колѣнъ. Колижь той самъ сальоновець стрѣтить ту саму даму на другій день рано на улици, то удає вже, що єѣ не видить, бо она не такъ убрана, якъ була вчера въ сальонѣ — того, бачите, вымагають найновѣйшѣ приписы товарискои оглады!

А кôлько есть тыхъ приписôвъ! Несписавъ бы ихъ на воловôй шкôрѣ; ихъ треба учити ся и то учити ся зъ малку, щобы вôдтакъ заслужити собѣ на назву добре выхованого чоловѣка. Справедливо каже Монтегацца въ своѣй книжцѣ „Фарисейске столѣтє“, що бôльше якъ половина нашого выхованя основує ся на тôмъ, що насъ учать укрывати нашѣ чувства и показувати то, чого не чуємо, и то дѣє ся навѣть безъ злого намѣреня, противно, въ тôмъ добрôмъ намѣреню, щобы заслужити собѣ на назву добре выхованыхъ людей.

Найчастѣйше зô всего, грає може найбôльшу ролю брехня, хочь мы до неи не признаємо ся и стараємо ся закрыти єѣ красными словами не лишь передъ другими, але й передъ самыми собою и тымъ способомъ успокоити власну совѣсть. Але мимо волѣ треба тутъ заразъ и спытати ся: Чия въ тôмъ вина? Чи наша? Припустѣмъ, що хтось зъ насъ хотѣвъ бы завсѣгды и всюды говорити лишь правду, чи бувъ бы то въ силѣ зробити? Обрушивъ бы хиба весь свѣтъ на себе и остаточно мусѣвъ бы такъ робити, якъ того люде хотять. Не дармо то кажуть, що свѣтъ хоче

товъ для его добра. — Рôвночасно вôдбували ся вечерницѣ Шевченкови въ ґімназіи и выпали гарно.

Вôдозва.

Щобъ сповнити поручену менѣ задачу, яко референтъ етноґрафічного вôддѣлу нашого краю, на выставѣ въ р. 1894., удаю ся до П. Т. Публики зъ просьбою, щобы вже теперь зволила збирати всѣ предметы, що вôдносять ся до звычаѣвъ и обрядôвъ великодныхъ святъ, а передовсѣмъ крашанки и писанки, и подавала назвы кождого взору.

До пересылки завиває ся кожду писанку зъ легка въ кусень старого, помнятого паперу; оба выстаючи кôнцѣ паперу треба скрутити при самôй писанцѣ, а потôмъ кладе ся ихъ верствами до звычайнои скриночки деревлянои и то досыть тѣсно, выстеливши скриночку помнятымъ паперомъ. Сѣчки або половы, анѣ гибльовинъ не можна до того уживати.

Также прошу пп. любителѣвъ штуки фотоґрафічнои, щобы зволили вызыскати часъ великодный на цѣли выставы, знимаючи нпр. гаґовки коло храмôвъ, ґрупы селянъ и т. д. Знимки можуть бути зробленѣ въ меншôмъ форматѣ, бо якъ лишь добре вдадуть ся, то можна ихъ буде у Львовѣ побольшити.

Кошты пересылки будуть заплаченѣ у Львовѣ. Адреса: *Володимиръ Шухевичъ* (Вôддѣлъ етноґрафічный Выставы краєвои у Львовѣ) — ул. Чарнецкого ч. 26.

Переглядъ політичный.

На вчерашнôй конференціи міністрôвъ пôдъ проводомъ Є. Вел. Цѣсаря поставлено предложеня для спôльныхъ Делеґацій, вôдъ котрыхъ має правительство зажадати высшого кредиту на збôльшенє кадръ при пѣхотѣ. Міністерство войны має также зажадати пôдвысшеня кредиту для артилеріѣ и пѣхоты.

Зачувати, що краєва оборона має бути збôльшена до того стану, якъ угорскій гонведы, але змѣна орґанізаціѣ войсковои має наступити въ обемѣ дотеперѣшного закона войского.

На осѣннôй сесіи Рады державнои має правительство предложити законъ о збôльшеню скôлькости дрôбныхъ грошей зъ бронзу и ніклю, бо теперь показавъ ся великій бракъ дрôбныхъ грошей.

Зъ Петербурга доносять, що въ рôжныхъ институціяхъ публичныхъ мають настати важнѣ змѣны. Має бути утворена третя посада товариша міністра справъ внутрѣшныхъ и має бути розширена дѣяльнôсть департаменту торговлѣ и промыслу въ міністерствѣ фінансôвъ. — На однôмъ зъ послѣдныхъ засѣдань петербурскои рады громадскои, побивъ якійсь чоловѣкъ, котрый має бути родомъ зъ Харкова, палицею ґен. Дурново.

Новинки.

Львôвъ дня 29 марта.

— **На памятникъ Маркіяна Шашкевича** до сгомаженыхъ уже въ минувшôмъ роцѣ жертвъ въ загальнôй сумѣ 97 зр. 76 кр. прибуло сего року вôдъ впов. п. Льва Герасимовича, адъюнкта суду въ Камѣнцѣ струм. 1 зр., отже цѣлый фондъ выносить 98 зр. 76 кр.

— **Память Т. Шевченка** обходили вечерками: ученики станиславôвскои ґімназіѣ дня 25 с. м.; ученики брôдскои ґімназіѣ дня 24 с. м.; польске товариство ремѣсниковъ Gwiazda въ Бродахъ дня 26 с. м.; а терно пôльска молодѣжь ґімназіяльна дня 18 с. м.

— **Руско-народный театръ** по довшôй гостинѣ въ Самборѣ, де его добре принимали, переѣхавъ до Сянока и тамъ давъ на першу выставу нову штуку „Безталанна". Интеліґенція и селяне зъ околицѣ повиннѣ користати зъ нагоды тои и пôти подивити ся на нашѣ выставы театральнѣ.

Зъ выставы краєвои. Роботы земнѣ на мѣсци выставы розпочатѣ передъ двома тыждням поступають значно. Ведуть ся они пôдъ управою п. Арнольда Реріґа, инспектора мѣскихъ огородôвъ. — Выдѣлъ краєвый повѣдомивъ дирекцію выставы, що возьме участь въ семи ґрупахъ выставы краєвои, а крôмъ того готовъ выставити павільонъ для школъ фаховыхъ, промысловыхъ и варстатôвъ научныхъ вразъ зъ выставою промыслу домашного. Выдѣлъ краєвый думає выставити также окремый павільонъ для школъ рôльничихъ. — Бюро прасове утворене рѣшенємъ выдѣлу публіцистичного функціонує вже вôдъ пятницѣ минувшого тыждня и удѣляє информацій що дня о годинахъ вôдъ 3 до 4 въ льокали дирекціѣ выставы. — Делеґатомъ выстановымъ на Францію именовано п. Ив. Райского въ Парижи, властителя великои фабрики гафтôвъ артистичныхъ. — Дирекція приступила вже до выготовленя пляну выставы зъ проектоваными нинѣ будынками; пляны тѣ будуть выготовленѣ въ кôлька тысячь примѣрникахъ. — Зъ заграницѣ наспѣвають до канцеляріѣ выставы численнѣ оферты.

— **Доповняючій выбôръ** двохъ членôвъ рады повѣтовои въ Чесановѣ зъ ґрупы громадъ мѣскихъ вôдбуде ся дня 2 мая, а выбôръ одного члена тоижь рады зъ ґрупы бôльшихъ посѣлостей розписано на день 3 мая.

— **Всѣ директоры галицкихъ середныхъ школъ** (а есть ихъ зъ 30) зъѣхали ся въ недѣлю до Львова на триднеy конференцію въ справахъ шкôльныхъ. П. Бобжиньскій принимавъ у себе всѣхъ пп. директорôвъ гостиною.

— **Тифъ** ширить ся у Львовѣ вже вôдъ довшого часу при улици Лычакôвскôй, найнездоровѣйшôй въ тôмъ мѣстѣ. Пошесть прибрала грôзнѣ розмѣры. Въ деякихъ домахъ лежить и по 8 недужихъ на тифъ. Знатоки кажуть, що причиною всѣхъ пошестей на Лычаковѣ есть нездорова вода, закажена вôдходами зъ помѣщеныхъ на тôй улици шпиталѣвъ. Длятого маґістратъ намѣряє замкнути всѣ криницѣ при тôй улици и доставляти воду тамошнымъ мешканцямъ своими бочками зъ другихъ дѣльниць мѣста. Пошесть выбухла также въ касарни поліціѣ, де доси занедужало 8 воякôвъ поліційныхъ.

— **Пригода на зелѣзници.** Зъ особового поѣзду ч. 12, що выйшовъ оногды вечеромъ зô Львова, выпавъ недалеко стаціѣ Журавиця за Перемышлемъ кондукторъ Станиславъ Дзєдзицъ, вôдбираючи білеты вôдъ подорожныхъ, що мали высѣсти въ Журавици. Нещасливый зломивъ собѣ ногу въ двохъ мѣсцяхъ, а надто нога выскочила зъ суставôвъ. Его вôдставлено до краківскои клініки. Дзєдзицъ має пятеро дѣтей и служить при зелѣзници 21 лѣтъ.

— **Мундуры, що не перепускають кулѣ.** Въ цѣлôмъ свѣтѣ о нѣчôмъ теперь тôлько не говорять, якъ о выназодѣ мангаймского кравця Довего, котрый придумавъ якійсь такій способъ, котрымъ можна зробити мундуръ неперепускаючимъ кулю. Дове придумавъ якусь таку масу, котрою можна напустити кождый мундуръ а котра здержує кулю. Тайна сего выназоду має бути въ тôмъ, що куля, розпалена вже и такъ пôдъ напоромъ воздуха пôдчасъ лету, коли ударить о мундуръ напущеный масою Довего, нищить ся тымъ способомъ, що сталеве еѣ покрытє пукає а розтоплене олово выплывае зъ неи и не робить шкоды. Дове вынайшовъ ту масу ще кôлька мѣсяцѣвъ тому назадъ, а передъ мѣсяцемъ розповѣвъ о тôмъ лѣкареви Ґуткіндови и робивъ передъ нимъ пробы зъ револьверомъ. Минувшои пятницѣ вôдбували ся въ Мангаймѣ пробы, а капітанъ тамошного ґарнізону, Ціґлеръ, стрѣлявъ зъ манліхерового карабіна до дошки зъ мягкого дерева, покрытои тою масою. Куля на 400 крокôвъ анѣ слѣду не зробила, а на 200 крокôвъ зробила ямку ледви на 3 міліметры глубоку. Самъ Манліхеръ не хоче вѣрити, щобы вынахôдъ Довего мôгъ бути дѣйстно практичный, а многѣ круги войсковѣ суть также того погляду.

— **Бута.** Въ селѣ Стронятинѣ пôдъ Куликовомъ побудовано 1878 р. за душпастирства о. Вас. Чернецкого деревляну капличку за селомъ надъ криницею. До тои каплички удають ся разъ въ рôкъ въ день св. Ивана Хрестителя люде зъ походами и по водосвятю черпають воду. Бутный паробокъ стронятиньскій Петро Пришля-

---

того, щобы его дурити. Тожь и дуримо себе взаимно.

Обговорюємо якъ разъ якогось чоловѣка, высмѣваємо его, выговорюємо на него, що лишь знаємо, ажъ наразъ вôнъ самъ таки входить, а мы пôдходимо до него та витаємо его, клонимось передъ нимъ, называємо себе его слугою и завѣряємо его, що зробивъ намъ велику приємнôсть, що зайшовъ, хочь въ души гадаємо собѣ: „Чорты его принесли!" Пытаємо ся когось: „Що тамъ чувати коло васъ доброго? Що пораблясте? Чи здорови? Жѣнка та дѣточки чи здорови?" — А въ души гадаємо собѣ: „Що то мене обходить?" — колижь бо не знає вже, о чôмъ зъ нимъ говорити. — Не однôй дамѣ кажемо: „Якъ же вы нинѣ красно выглядаєте...." А то властиво значить: „Яка була погана, така й є". — Кажемо комусь: „Якъ же менѣ жаль, що вы тогды не застали мене дома" — а неразъ думаємо собѣ притôмъ: „Кобы я бувъ знавъ, що вôнъ прийде, то бувъ бы и теперь втѣкъ". — „Будьте ласкави, зайдѣть ще коли" значить неразъ то саме що: „Найлѣпше зробите, коли нѣколи не будете показувати ся".

Але найбôльше такои звычаєвои брехнѣ стрѣчає ся въ торговельныхъ переписках, въ промовахъ на зборахъ, ну, и въ ґазетахъ, въ части призначенôй на рекляму и славословенє. „Ваше честне письмо зъ дня"... пише купець до довжника а думає собѣ: „Було собѣ сховати той свистокъ а прислати грошѣ." — „Всечестный пане"... значить неразъ: Колибъ всѣ таки були честни, то хиба бы цѣлый свѣтъ бувъ однымъ арештомъ. — „Маю честь повѣдомити Вп. Публику" — значить часто то саме, що: „Коли дурный, то треба его оцыганити", и т. д. Подобно значить промова: „Высокоповажанѣ Панове!" — то саме, що: „Теперь вже стулѣть разъ ротъ, бо то я говорю." — „Не хочу ще довше васъ томити..." значить часто то саме, що: „Я говоривъ бы ще дальше, але вже не знаю, що. — „Ставлю внесенє на замкненє дебаты"... може значити: Нинѣ хиба прийде ся обѣду не ѣсти. — „Нашъ многозаслуженый патріотъ"... пише ґазетникъ а думає собѣ: „Про его заслуги и патріотизмъ, ще нѣхто не чувъ, але вôнъ може запренумеруе ґазету". — „Звѣстный артистъ маляръ" — означає неразъ богомазника, що не умѣє и фарбы добре утерти. — „Нашъ славно звѣстный поетъ"... значить: вѣршомазъ, що пише мышамъ на снѣданє...

Можна бы ще навести множество иншихъ подôбныхъ брехней звычаєвыхъ, котрыми люде себе взаимно затуманюють, але мабуть и сихъ кôлька примѣрôвъ выстане. А спытайможь теперь, для чого люде такъ любують ся въ тыхъ брехняхъ звычаєвыхъ? Мабуть длятого, що — якъ хтось сказавъ, — всѣ то знають, що то брехня а брехня перестає бути брехнею, коли о нѣй знає ся. Отже що позôстає намъ? Хиба завсѣгды говорити просту, нагу правду, котра могла бы вразити въ само серце другого чоловѣка, неразъ може и нѣчого невинного? Щожь бо виненъ н. пр. той, що прийшовъ до насъ не въ пору и намъ въ чôмъ перешкодивъ? Чи требажь зъ нимъ вже обôйти ся брутально по простацки и сказати ему: Выноси ся, бо я не хочу, чи не маю часу занимати ся тобою! Правда, що така двоязычнôсть, якъ каже Монтеґацца, така демонстрація на два боки, обурює наше моральне чувство, але мы навыкаємо вôдтакъ до того, що роблять другѣ, идемо за ихъ примѣромъ и тому не можемо сказати, що живемо брехнею. Хочь правдивѣ нашѣ гадки закрываємо пустыми словами, то оправдуємо себе передъ собою самыми и передъ другими, що робимо то лишь длятого, щобы другимъ не зробити неприємности кажучи имъ нагу правду въ очи, що робимо то лишь зъ чемности супротивъ другихъ а слова, якихъ уживаємо, не суть брехнею лишь пустыми фразами, на котрѣ всѣ годять ся. Прецѣ цѣла наша бесѣда, кожде еѣ слово повстало лишь тымъ способомъ, що всѣ люде на него згодили ся. Длячого кажемо, що та пора, коли сонце свѣтить, называєсь днемъ? — бо всѣ мы на то згодили ся. Подобно має ся рѣчь и зъ звычайными фразами. Они суть лишь тою заслоною, котра має людей вôддѣляти черезъ якійсь часъ вôдъ себе, але скоро опи зближать ся, то й та заслона упадає. Они служать ще й до того, щобы бодай въ якій небудь способъ высловити наше становище въ справѣ, котра насъ зовсѣмъ нѣчого не обходить, наконець суть они для мало або тупомыслячихъ людей цѣннымъ способомъ вести зъ кимсь розмову.

Коли однакожь жалуємо ся, що щирôсть, отвертôсть и природнôсть теперь упадають — а жалуємо ся длятого, бо видимо, що такъ дѣйстно есть — то мусимо на то зважити, що

кевичъ, хотячи навчитись стрѣляти зъ пістолета, выбравъ собѣ одну стѣну, той каплицѣ за цѣль и стрѣлявъ до неи. За се обжаловано его и ц. к. староство львôвске засудило его недавно на 15 днѣвъ арешту и на заплату 4 зр. коштôвъ для вôзваныхъ свѣдкôвъ. Здаєсь, що по тôмъ арештѣ вôдхоче ся Пришлякевичеви стрѣляти до каплицѣ. — Доносить о тôмъ *Дѣло.*

— **Индійски маґіки.** Професоръ Келяръ, одинъ зъ найлучшихъ свѣтовыхъ маґікôвъ, говорить, що явища, выкликуванѣ индійскими факірами, не дадуть ся въ нѣякій способъ пояснити. Келяръ перебувъ 15 лѣтъ въ Индіяхъ и каже, що факіры вôдкрыли безъ сумнѣву певнѣ права природы, о якихъ мы на заходѣ не маємо понятя. Рôвножь умѣли факіры опанувати тѣ силы природы, котрѣ намъ выдаються неможливыми до побѣды. На доказъ сего наводить Келяръ одно явище, яке видѣвъ разъ князь Валіѣ и около 50.000 людей. Одинъ маґікъ закопавъ въ землю три мечѣ, лишаючи вôстря надъ поверхнею въ высотѣ двохъ стôпъ. Опôсля загіпнотизувавъ вôнъ одного зъ своихъ товаришѣвъ и вправивъ его въ станъ каталептичный, такъ, що тѣло стратило всяке чутє. При помочи третого товариша пôднѣсъ маґікъ тѣло и такъ умѣстивъ его на вôстряхъ, що на кôнци одного меча спочивавъ каркъ, другій конецъ бувъ помѣжь лопатками, третій нивше плечей; ноги зовсѣмъ просто держались въ воздусѣ безъ найменшои пôдпоры. Вôдтакъ выймивъ маґікъ поодиноко всѣ три мечѣ, а тѣло повисло у воздусѣ. Коли всѣ присутнѣ пересвѣдчились, що тѣло не було нѣчимъ пôдперте, маґікъ положивъ его на земли и кôлькома рухами пальцѣвъ привернувъ его до свѣдомости. Келяръ видѣвъ факірôвъ, що ходили въ воздусѣ и спинали ся надъ поверхнею землѣ по невидимыхъ драбинахъ. Рôвножь оповѣдає Келяръ, що разъ закопано факіра живцемъ въ гробѣ 10 стôпъ глубокôмъ въ металевôй домовинѣ, щѣльно замкненôй. По 20 дняхъ вôдкопано его а маґікъ привернувъ тѣло до житя.

† Посмертнѣ вѣсти.

Александра Мироновичева, спôвласгителька Обельницѣ, въ повѣтѣ рогатиньскôмъ, померла до довгôй недузѣ въ 42 омъ роцѣ житя. — Тадей Базилевичъ, ц. к. адъюнктъ судовый въ Грималовѣ, здôбный судья, членъ рады громадскои и повѣтовои, упокоѣвъ ся дня 19 марта с. р.

Господарство, промыслъ и торговля.

Чому вылягає збôже и що робити противъ того?

Одна нѣмецка часопись рôльнича пише про вылягане збôжа такъ: „Збôжемъ, що вылягло, не може господарь хвалити ся; противно, вôнъ мусить старати ся всѣма силами, щобы оно не вылягло. Щобы не допустити до того, абы збôже вылягло, треба головно дивити ся на то, щобы стебло розвивало ся правильно и було сильне, бо лишь сильне стебло може удержати тяжкій повный колосъ. Славный аґрономъ Теръ (вôнъ вже давно померъ) казавъ: Єсть то велика штука рôльництва, довести черезъ вôдповѣдне гноєнє и оранє до того, щобы межи стебломъ а колосомъ було зовсѣмъ вôдповѣдне вôдношенє, щобы зъ одного боку зародило о скôлько можна найбôльше зерна а зъ другого боку, щобы не за мало вырастало стебла, хочь оно малу має вартôсть. Стебло повинно похиляти ся пôдъ звысаючимъ важкимъ колосомъ, але оно не повинно вылягати.

Въ збôжу, що выляже, видко, що долѣшнѣ части стебла суть значно довшѣ а стѣнки тыхъ частей суть менше грубѣ, якъ въ тôмъ стеблѣ, котре правильно росло и не вылягло. Такѣ придовженѣ части стебла мѣжь колѣнцями складають ся зъ дуже подовгастыхъ клѣточокъ зъ слабою оболонкою. Въ горѣшныхъ частяхъ стебла у вылягломъ збôжу нема вже того. Колижь долѣшна часть стебла занадто слаба а горѣшна важка, то стебло не може вже просто удержати ся, лишь заломлює ся въ слабшôмъ мѣсци, звычайно пôдъ другимъ, часами и пôдъ третымъ колѣнцемъ вôдъ землѣ.

Давнѣйше думали, що стебло заломлює ся длятого, що въ нѣмъ замало кремѣнной кислоты; довшѣ дослѣды однакожь поучили, що причиною того єсть то, що до долѣшнои части стебла въ збôжу за мало доходить свѣтла и длятого клѣточки въ долѣшнôй части стебла не розрастають ся въ нѣмъ такъ, якъ потреба. Л. Кохъ робивъ таку пробу, що засланявъ долѣшну часть збôжа вôдъ свѣтла, а тогды такъ выросше збôже за кождый разъ вылягало.

Чомужь до долѣшнои части стебла въ збôжу доходить за мало свѣтла и оно вôдъ того по найбôльшôй части вылягає та якъ зарадити тому, щобы не вылягло? Дехто каже, що коли засѣвъ густый, коли збôже за скоро жене въ гору и єсть мясисте, що буває тогды, коли на дворѣ єсть тепло и вогко и коли поле за сильно гноить ся гноємъ зъ оборы, то збôже тогды особливо на рôвнинахъ найскорше вылягає. Збôже вылягає правильно тогды, коли на дворѣ слота, а то длятого, що въ таку пору мусять стебла двигати найбôльшій тягаръ: они не можуть пôдъ нимъ удержати ся, гнуть ся и вылягають. Шкода буває тогды тымъ бôльша, чимъ скорше выляжне збôже.

Буває часто, що збôже пускає зъ корѣня кôлька стебелъ, а они вôдтакъ роблять тѣнь и не пускають свѣтла на долѣшнѣ части; можна бы отже думати, що коли зъ корѣня выйде бôльше стебелъ, то то стаєсь причиною того, що збôже вылягає. Коли однакожь розважимо, що ростины не пускають зъ корѣня бôльше пенькôвъ тогды, коли имъ не стає свѣтла, то повысшій здогадъ показуєсь безосновный. Причиною, що збôже вылягає, єсть отже то, що за богато посѣяло ся зерна; бо коли посѣяти зерна якъ разъ тôлько, кôлько потреба, въ середнôй скôлькости або й рѣдко, то збôже буде мати завсѣгды досыть свѣтла и буде пускати зъ корѣня лишь тôлько стебелъ, кôлько потреба, щобы всѣ стебла правильно и добре розрастали ся. Якъ важна єсть рѣчь зважати на то, щобы не сѣяти за густо и тымъ доводити до того, щобы збôже пускало при корѣни бôльше стебелъ и наслѣдкомъ того не такъ легко вылягало, показує ся изъ слѣдуючои замѣтки Новацкого: Придивѣмъ ся — каже вôнъ — тôй ростинцѣ, що при корѣни сильно розросла ся, закимъ ще пеньки вôдгонили ся въ гору. Побачимо тогды, що головнѣ пеньки або стебла лежать плоско на земли и розкладають ся бôльше або менше рôвномѣрно на всѣ стороны. Таке ихъ положенє єсть для выкористаня свѣтла якъ найлѣпше, яке собѣ лишь можна подуматы, бо оно дозваляє, що промѣнє сонця доходить не лишь до листочкôвъ але такожь и до тыхъ стебелокъ, що спочивають въ похвахъ та о скôлько можна сильно ихъ освѣчують. Долѣшнѣ части стебелъ развинуть ся отже сильно, а розрастанє може тогды причинити ся до того, що збôже не буде вылягати.

(Конець буде.)

— **Станъ воздуха** за минувшѣ добы числячи вôдъ 12 год. въ полуд. дня 29 с. м. до 12 год. въ полудне дня 29 марта: середна теплота була + 3·0° Ц., найвысша + 5·0° Ц. (вчера по полудни), найнизша — 0·8° Ц. нинѣ въ ночи. Барометеръ опадає (760). Вѣтеръ буде захôдный, мѣрный, теплота пôднесе ся до + 5·0° Ц. небо буде легко захмарене; малый дощь, впрочôмъ погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 28 с. м.; пшениця 7·50 до 7·75; жито 6·— до 6·25; ячмѣнь 5·— до 5·25; овесъ 5·25 до 5·75; рѣпакъ 11·25 до 11·75; горохъ 6·50 до 9·50; вика 5·— до 5·25; насѣнє льняне 11·— до 11·50; бôбъ —·— до —·—, бобикъ —·— до—·—; гречка —·— до—·—; конюшина червона 66·— до 70·—; бѣла 75·— до 90·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 22·— до 24·—; анижъ 37·— до 39·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 12·50 до 13·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 20 марта. Вчера вôдбувъ ся похоронъ Фішгофа при великôмъ здвизѣ народу. На могилѣ промавляли: пос. Зісъ и Кронаветтеръ.

Парижъ 29 марта. Сенатъ вôдкинувъ проєктъ закона о податку вôдъ фортепіянôвъ.

Копенгаґа 29 марта. Зачувати, що лѣтомъ має вôдбути ся въ Фреденсборґу зъѣздъ цѣсаря Вільгельма зъ царемъ.

Курсъ львôвскій

зъ дня 28 марта 1893.

	платить зр.	кр.	жадають зр.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Банку гіп. гал. по 200 зр.	370	—	—	—
Банку кред. гал. по 200 зр.	—	—	215	—
2. Листы заставнѣ за 100 зр.				
Банку гіп. 5% льос. въ 40 лѣт.	100	70	101	40
„ „ 5% вылвос. въ 10% прем.	109	70	110	40
„ „ 4½% льос. въ 50 лѣт.	100	—	100	70
Банку краєв. 4½% льос. въ 51 лѣт.	100	50	101	20
Тов. кред. 4% I еміс.	98	30	99	—
„ „ 4% льос. въ 41½ лѣт.	96	50	—	—
„ „ 4½% льос. въ 52 лѣт.	100	70	101	40
„ „ земск. 4% льос. въ 56 лѣт.	96	50	—	—
3. Листы довжнѣ за 100 зл.				
Гал. Зав. кред. сел. въ лікв. (6%) 3%	—	—	—	—
„ „ „ „ „ „ (5%) 2½%	—	—	—	—
Общ. р. кр. Зав. для Гал. и Бук. въ лікв.	50	—	—	—
4. Облиґи за 100 зр.				
Индемніз. гал. 5%	105	—	—	—
Гал. фонд. проп. 4%	96	80	97	50
Облиґи комун. Банку кр. 5% I еміс.	—	—	—	—
„ „ „ „ 5% II „	102	—	—	—
Позич. кр. въ р. 1873 по 6%	104	50	—	—
„ „ „ 1883 по 4½%	100	30	—	—
„ „ „ 1891 по 4%	95	50	—	—
5. Льосы.				
Мѣста Кракова	23	50	25	50
„ Станіслава	34	—	37	—
Льосъ черв. хреста австр. (курсъ вѣд.) по 10 зр.	18	70	19	—
Льосъ черв. хреста угорск. (курсъ вѣд.) по 5 зр.	13	25	13	50
6. Монеты.				
Дукатъ цѣсарскій	5	65	5	75
Рубель паперовый	1	26½	1	28½
100 марокъ нѣмецкихъ	59	20	59	70

Надôслане.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Краховецкій.

зло лежить не въ тыхъ пустыхъ словахъ, а въ способѣ ихъ уживаня, въ часѣ, черезъ котрый ихъ уживаємо, и въ примѣнюваню ихъ до людей. Звѣстна прецѣ рѣчь, що нѣкого то, бодай въ першôй хвили, не вражає, коли хтось уживає звычаєвои брехнѣ, або т. зв. звычаєвыхъ фразъ; але тонъ, зъ якимъ вôнъ ихъ выголошує, може заразъ кождого вразити. Длятого то „добре вихованє“ уважає дуже на то, щобы и сей нестравный камѣнчикъ якось осолодити. Але щирôсть, отвертôсть и природнôсть ажь тогды щезають, коли та заслона, що має вôддѣлювати людей лишь на хвильку, заєдно ихъ вôддѣлює; коли видимо, що въ суспôльности єсть стремленє до того, (чи свѣдоме чи нѣ, въ то не входимо — въ першôмъ случаю тымъ гôрше), щобы ту заслону якъ найдовше удержати и примѣняти єѣ взагалѣ до кождого чоловѣка безъ вымки, котрый не зачисляєсь до „нашихъ.“ Лицемѣрство и фарисейство мусять занимати чимъ разъ ширшѣ кружки, коли вже невинну и несвѣдому нѣчого молодѣжь стараємо ся выховувати въ дусѣ мертвои формы и поверховнои оглады и вже въ молоденькѣ серця вщѣплюємо отрую суспôльнои незгоды.

(Дальше буде.)

Бюро оголошень и дневникôвъ
приймае
ОГОЛОШЕНЯ
до всѣхъ дневникôвъ
по цѣнахъ ориґінальныхъ.
До
Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-y“
може лише се бюро анонсы приймати.

Всѣ приборы

для аматорôвъ и фаховыхъ фотографôвъ

именно:

папѣръ альбуміновый, целюидиновый, течѣ, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впростъ у заступникôвъ фабрикъ найбôльшихъ

ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ

Львôвъ, ул. Коперніка 21.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІѢ

поручае

найновѣйше патентоване начине кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ зелѣза.

С. Кельсенъ у Вѣдни

поручае

Кльосеты зъ перепливомъ воды и безъ того. — Руры кльосетовû. — Каналовû насады зъ патентовымъ замкненемъ.—Зборники на воду.— Комплетнû уряджения купелевû. — Вентіляторы. — Приборы до водотягôвъ, якъ такожъ руры лянû и кованû. — Помпы, фонтаны и и всякû арматуры.

Заступники дла ГАЛИЧИНЫ и БУКОВИНЫ

Львôвъ ГАМЕЛЬ и ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане высылае ся катальоґи.

Поручае ся

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.